

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 328/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť E. P. , N., zastúpeného obchodnou spoločnosťou Š., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. J. Š., vo veci namietaného porušenia práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tpo 11/2011 z 15. apríla 2011 a opatrením prezidenta Policajného zboru Slovenskej republiky z 20. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. P. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júna 2011 doručená sťažnosť E. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jeho družky, obvinenej M. M., uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tpo 11/2011 z 15. apríla 2011 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a opatrením prezidenta Policajného zboru Slovenskej republiky z 20. decembra 2010, ktorým došlo k odňatiu veci vyšetrovateľovi Krajského riaditeľstva Policajného zboru v N. a prikázaniu na ďalšie vyšetrovanie Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v dôvodoch svojej sťažnosti uviedol:

„Záver Krajského súdu v N. sú zjavne neodôvodnené a ústavne neudržateľné, a preto nemôžu predstavovať právne obhájitelný podklad pre zásah do základného práva obvinenej na slobodu a osobnú bezpečnosť.“

Krajský súd založil svoje rozhodnutie o väzbe na skutočnostiach, ktoré nemôžu zakladať dôvodnosť akýchkoľvek obáv z možného úteku obvinenej M. M....

M. M... nemala o svojom obvinení žiadnu vedomosť a tomuto bolo tak až do 6. 4. 2011, kedy sa sama dostavila na políciu v N., aby zistila, z akého dôvodu sa o ňu zaujíma polícia. Je objektívne preukázané, že k oznámeniu obvinenia M. M. od 8. 3. 2011 až do 6. 4. 2011 zákonným spôsobom nedošlo, a preto nemôže obstať ani tvrdenie krajského súdu, že táto sa nezdržiavala doma s vedomím, že je obvinená a skrývala sa za účelom toho, aby sa vyhla trestnému stíhaniu...

Takýto záver súdu nemôže obstať a je v príkrom rozpore s objektívnym zistením, že boli to práve orgány prípravného konania, ktoré vážnym spôsobom pochybili, keď obvinenie M. M., z nezistených dôvodov, zákonným spôsobom neoznámili, čím jej umožnili riadne vycestovať a zdržiavať sa tam, kde sa ako každý slobodný občan tejto republiky mala právo zdržiavať a to bez toho, aby jej to ktokoľvek mohol vyčítať a robiť ju právne zodpovednou za to, že mala povinnosť zdržiavať sa v mieste svojho bydliska a byť k dispozícii orgánom polície... Z obsahu nepravdivých a zavádzajúcich úradných záznamov polície, ktoré mali účelovo vzbudiť dojem, že obvinená je na úteku, k čomu využíva aj svoje motorové vozidlá a z tohto dôvodu vyňala svojho maloletého syna aj z povinnej školskej dochádzky, vychádza aj napadnuté rozhodnutie krajského súdu...

V prípade M. M. nemožno hovoriť o neodkladnosti veci ani len v náznakoch, pretože táto nebola zastihnutá na úteku a dôvody väzby neboli zistené ani pri jej výsluchu policajným orgánom. Obvinená sa dostavila dňa 6. 4. 2011 v riadnom pracovnom čase na Políciu, kde bola okamžite a ešte pred svojím výsluchom policajtkou zadržaná s odôvodnením, že v jej prípade sú dané dôvody väzby. Z konania policajtky jasne nevyplýva, kedy zistila, že u obvinenej sú dané zákonné dôvody väzby, ale za predpokladu, že tomu bolo ešte pred 6. 4. 2011, bolo potrebné aby zabezpečila okamžité vydanie príkazu na zatknutie, k čomu preukázateľne z jej strany nedošlo a to aj napriek skutočnosti, že rozhodnutie o obvinení M. M. bolo políciou vydané ešte dňa 8. 3. 2011. Pokiaľ policajтка dospela k takémuto záveru až po príchode obvinenej dňa 6. 4. 2011, bolo jej zákonnou povinnosťou predviesť obvinenú ihneď pred zákonného sudcu, aby rozhodol o jej vzatí, alebo nevzatí do väzby a nie túto zadržať.

Policajтка pri zadržaní M. M. takto predpísaným spôsobom nepostupovala a bezdôvodne obmedzila jej osobnú slobodu.“

Sťažovateľ namietal závažné pochybenia v postupe polície, osobitne prezidenta Policajného zboru, ktoré „viedli k svojvoľnému obvineniu M. M., ako členky organizovanej skupiny a jej následnému pozbaveniu osobnej slobody“, na čo upozornila tiež Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá však považujúc jej podnet „za sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, rozhodla tak, že túto zamietla“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že „uznesením Krajského súdu v N. zo dňa 15. 4. 2011, č. k. 1 Tpo 11/2011 bolo porušené základné právo M. M. na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“, a tiež vysloví, že „opatrením Policajného prezidenta SR zo dňa 20. 12. 2010, ktorým bola vec príslušnému vyšetrovateľovi Krajského riaditeľstva PZ v N. odňatá a prikázaná na ďalšie vyšetrovanie - miestne nepríslušnému policajtovi - Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Pol. zboru SR, kde sa táto vedie pod ČVS: PPZ-327/BOK-ZA-2010, bolo porušené základné právo obvinenej na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru“. Súčasne navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a M. M. prepustiť na slobodu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. h) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127 a 127a ústavy.

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sťažnosť nemôže podať fyzická alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb ako svojich (I. ÚS 56/98). Sťažnosti, v ktorých sťažovatelia nenamietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní odmieta ako podané osobami zjavne neoprávnenými (III. ÚS 41/00, I. ÚS 43/98, II. ÚS 128/95, I. ÚS 343/09).

Návrh na začatie konania pred ústavným súdom možno za iného podať len v prípadoch, pre ktoré zákon určuje zákonného zástupcu, za splnenia podmienky, že návrh nie je v rozpore s účelom zastúpenia. V ostatných prípadoch ústava ani zákon fyzickej alebo právnickej osobe nepriznáva právo podať za inú osobu návrh na začatia konania pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 19/95).

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Tpo/11/2011 z 15. apríla 2011, ktoré sťažovateľ priložil k sťažnosti, vyplynulo, že obvinená M. M. (družka sťažovateľ'a), nevystupovala v trestnom konaní ako osoba mladistvá, prípadne osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony by bola obmedzená z iných dôvodov. Nevznikol preto ani dôvod, aby mohol sťažovateľ za ňu podať návrh na začatie konania pred ústavným súdom pre porušenie jej základných práv a slobôd.

Aj keď Trestný poriadok v § 186 ods. 2 priznáva určitým osobám právo podať v prospech obvineného sťažnosť proti uzneseniu o väzbe a o ochrannom liečení vydanému v trestnom konaní, neznamená to, že tieto osoby sú rovnako tak oprávnené podať aj sťažnosť pre porušenie základného práva alebo slobody vyplývajúceho z ústavy alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Kto je osobou oprávnenou podať sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, totiž explicitne definuje čl. 130 ods. 1 písm. h) ústavy, pričom za osobu oprávnenú podať sťažnosť nemožno akceptovať druha obvinenej.

Navyše, ústavný súd zistil, že lehota na podanie sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, ktorým uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť, t. j. 15. apríla 2011 [§ 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku dňom vyhlásenia uznesenia]. Sťažnosť adresovaná ústavnému súdu však bola podaná na pošte až 20. júna 2011, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Nedodržanie uvedenej lehoty je preto súčasne dôvodom na odmietnutie tejto časti sťažnosti z dôvodu jej oneskorenosti. V prípade podania sťažnosti po uplynutí

zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd návrh sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, bez toho, aby sa súčasne zaoberal aj argumentmi opísanými v jeho návrhu, k hodnoteniu ktorých, ako aj k rozhodnutiu v merite veci ústavný súd vôbec nepristúpil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júla 2011